Н А Р О Д Н О С Ъ Б Р А Н И Е

Проект

З А К О Н

за изменение и допълнение на Закона за народните читалища

(Обн., ДВ, бр. 89 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 95 от 1997 г., бр. 90 от 1999 г., бр. 28 и 94 от 2005 г., бр. 108 от 2006 г., бр. 42 и 74 от 2009 г. и бр. 47 и 97 от 2010 г.)

§ 1. В чл. 3 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 т. 2 се изменя така:

„2. опазване и закрила на нематериалното културно наследство;”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) За постигане на целите по ал. 1 читалищата извършват основни дейности, свързани със:

1. опазване и закрила на нематериалното културно наследство, включително развиване и подпомагане на любителското художествено изкуство;

2. уреждане и поддържане на читалищни библиотеки и библиотечни колекции съгласно Закона за обществените библиотеки;

3. създаване на електронни информационни мрежи, предоставяне на компютърни и на интернет услуги;

4. създаване и съхраняване на обществени колекции с културни ценности съгласно изискванията на Закона за културното наследство;

5. осъществяване на разпространение и/или показ на филми, създаване и поддържане на фото-, фоно-, филмо- и видеотеки;

6. организиране на школи, курсове и други образователни форми;

7. организиране на фестивали, събори, концерти, изложби и други културни, младежки и спортни дейности;

8. събиране и разпространяване на знания за родния край.”

§ 2. В чл. 4, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. След думата „инициативи” се поставя точка и текстът до края се заличава.

2. Създава се изречение второ:

„Учредяването и функционирането на читалищните сдружения се извършва по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.”

§ 3. Членове 4а и 4б се отменят.

§ 4. В чл. 5 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) в изречение второ след думите „Министерството на финансите” се добавя „Националното сдружение на общините в Република България” и се поставя запетая;

б) в изречение трето думите „чл. 4б” се заменят с „чл. 6”.

2. В ал. 2 думите „утвърден от” се заменят с „издаден от”.

§ 5. Член 6 се изменя така:

„Чл. 6. (1) Министърът на културата ръководи, координира и контролира осъществяването на държавната политика в съответствие със своите правомощия, като:

1. определя националните приоритети за развитие на читалищното дело;

2. предоставя методическа помощ на читалищата;

3. създава публичен регистър с база данни за читалищата;

4. предлага натуралните и стойностните показатели за определяне на субсидията за финансиране на читалищата като делегирана от държавата дейност въз основа на информацията, постъпила по реда на ал. 3, т. 2;

5. въз основа на информацията, постъпила по реда на ал. 3, т. 2, изготвя разпределение по общини на субсидия по т. 4;

6. анализира състоянието и дейността на читалищата;

7. осъществява контрол в случаите, предвидени в този закон.

(2) Въз основа на анализи за състоянието на дейността на читалищата, предоставени от областните управители, министърът на културата изготвя годишен доклад за развитието на читалищното дело.

(3) Областният управител провежда държавната политика в областта на читалищното дело, като:

1. разработва годишна програма за развитието на читалищата като част от областния план за регионално развитие на основата на националните приоритети за развитие на читалищното дело, както и на основата на приети общински програми за местните и регионалните нужди;

2. обобщава информацията от годишните доклади за дейността на читалищата, постъпила по реда на ал. 4, т. 2, и я предоставя на министъра на културата.

(4) Кметовете на общини:

1. изготвят годишна общинска програма за развитие на читалищното дело по предложение на читалищата и с участието на кметовете на населените места, на територията на които са регистрирани читалищата;

2. изготвят годишни доклади за дейността на читалищата на съответната община и ги предоставят на областните управители;

3. предоставят средства по реда на чл. 22, ал. 2;

4. създават комисия за читалищно дело като съвещателен орган към общината с участието на представител на общината и на всяко читалище на територията на съответната община.

(5) Комисията за читалищно дело:

1. разпределя субсидията по ал. 1, т. 5 за всяко читалище от съответната община;

2. прави предложения за изготвянето и изпълнението на годишната общинската програма за развитие на читалищното дело;

3. изготвя годишен доклад за дейността на читалищата на територията на общината.”

§ 6. Наименованието на глава втора се изменя така:

„Учредяване на читалище”

§ 7. В чл. 8, ал. 2, т. 5 след думата „правомощия” се добавя „мандат” и се поставя запетая.

§ 8. В чл. 9 ал. 8 се изменя така:

„(8) Народните читалища кандидатстват за държавна и/или общинска субсидия, ако са изпълнили стандартите за дейност, определени с наредба на министъра на културата, и след изтичане на едногодишен срок от вписването им в регистъра по чл. 10.”

§ 9. Членове 9а и 9б се отменят.

§ 10. Член 10 се изменя така:

„Чл. 10. (1) Към министъра на културата се води публичен регистър на народните читалища. Редът за водене на регистъра се урежда с наредба на министъра на културата.

(2) За вписване в регистъра се подава заявление, към което се прилагат:

1. препис от съдебните решения по регистрацията на читалището;

2. препис от съдебните решения по регистрацията на клон;

3. устав;

4. извадка от книгата за регистрация на членовете на читалището по чл. 17а, ал. 1, т. 2;

5. промени в обстоятелствата по т. 1 – 4.

(3) В 7-дневен срок от вписването в съдебния регистър или при промяна на вписаните обстоятелства читалището подава заявление за вписване в регистъра по ал. 1.

(4) Министърът на културата или оправомощено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписване в регистъра на народните читалища.

(5) За вписване в регистъра на народните читалища се заплаща държавна такса в размер, определена с тарифа на Министерския съвет.”

§ 11. Създават се чл. 10а и 10б:

„Чл. 10а. (1) Вписване в регистъра на народните читалища се заличава със заповед на министъра на културата или на оправомощено от него длъжностно лице, когато читалището:

1. системно не представя в определените срокове информацията по отношение на подлежащите на вписване обстоятелства;

2. две поредни години не представи в срок информация за дейността по смисъла на чл. 3, ал. 2;

3. извършва дейност в нарушение на чл. 3, ал. 4;

(2) В случаите по ал. 1, т. 1 и 2 преди заличаване на вписването се изпраща писмено уведомление, с което се определя допълнителен срок за представяне на информацията, след изтичането на който, ако информацията не бъде представена, вписването се заличава.

(3) Заповедта за заличаване на регистрацията може да бъде обжалвана по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на заповедта не спира изпълнението.

(4) Повторно заявление за вписване може да бъде подадено не по-рано от изтичането на една година след отпадане на основанията за заличаване.

Чл. 10б. Читалищата са длъжни да представят до 31 март на текущата година информация за дейността си за предходната година пред комисията по читалищно дело, която съдържа:

1. осъществените дейности по чл. 3, ал. 2, изразходваните за тях средства и постигнатите резултати;

2. годишен финансов отчет за приходите и разходите, приет от общото събрание, включително отчет за изразходваните бюджетни средства.

3. размера на безвъзмездно полученото имущество и приходите от другите дейности за набиране на средства.”

§ 12. В чл. 11 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думата „колективни” се заличава.

2. Алинея 3 се отменя.

§ 13. В чл. 14, ал. 1 т. 4 се изменя така:

„4. приема и изключва членове на читалището;”

§ 14. В чл. 15 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1, изречение първо след думата „настоятелството” се добавя „или по искане на една трета от членовете на читалището с право на глас”.

2. Създава се нова ал. 5:

„(5) Решенията на органите на читалището, които са взети в противоречие със закона, устава или предходно решение на общото събрание, могат да бъдат оспорвани пред общото събрание по искане на заинтересуваните членове на читалището или на негов орган, отправено в едномесечен срок от узнаването им, но не по-късно от една година от датата на вземане на решението.”

3. Досегашните ал. 5 - 7 стават съответно ал. 6 - 8.

§ 15. В чл. 16 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „Изпълнителен” се заменя с „Управителен”.

2. В ал. 2:

а) точка 4 се изменя така:

„4. подготвя и внася в общото събрание информацията и отчета по чл. 10б;”

б) създават се т. 6 и 7:

„6. организира дейността на читалището, включително взема решения по въпроси, свързани с управлението и разпореждането с имуществото на читалището, при спазване изискванията на закона и устава;

7. взема решения по всички въпроси, които по закон или съгласно устава не са правомощия на друг орган.”

§ 16. Член 17а се изменя така:

„Чл. 17а. (1) Секретарят на читалището се назначава от председателя след решение на настоятелството.

(2) Секретарят:

1. осъществява административно-организационни дейности за изпълнение на решенията на настоятелството;

2. води книга за регистрация на членовете на читалището.

(3) Секретарят не може да бъде в роднински връзки с членове на настоятелството и на проверителната комисия по права и по съребрена линия до четвърта степен, както и да бъде съпруг или съпруга на председателя на читалището.”

§ 17. В чл. 18 ал. 2 се изменя така:

„(2) Членове на проверителната комисия не могат да бъдат лица, които са в трудовоправни отношения с читалището или са роднини на членове на настоятелството по права линия, съпрузи, братя, сестри и роднини по сватовство от първа степен, което се удостоверява чрез декларация, за верността на която се носи наказателна отговорност по чл. 313 от Наказателния кодекс.”

§ 18. В чл. 19 думите „и за секретари” и запетаята след тях се заличават.

§ 19. Член 19а се отменя.

§ 20. В чл. 21 се правят следните изменения:

1. Точка 2 се изменя така:

„2. дейностите по чл. 3, ал. 2;”.

2. Точка 4 се изменя така:

„4. допълнителни стопански дейности по чл. 3, ал. 3;”.

§ 21. В чл. 23 се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „комисия с участието на представител на съответната община” се заменят с „комисията по читалищно дело по чл. 6, ал. 5”.

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) При недостиг на средства за ремонта и поддръжката на читалищна сграда – общинска собственост, средствата се осигуряват от общинския бюджет по решение на общинския съвет.”

§ 22. Член. 26 се изменя така:

„Чл. 26. Отчетът за изразходваните от бюджета средства се представя пред комисията по читалищно дело в съответната общината, на чиято територия се намира читалището, по реда на чл. 10б.”

§ 23. В чл. 26а се правят следните изменения:

1. В ал. 1 думите „предложения за своята дейност през следващата година” се заменят с „програма за читалищна дейност за следващата календарна година”.

2. В ал. 2 думите „читалищната дейност” се заменят с „читалищното дело”.

3. Алинеи 3 и 4 се отменят.

4. Алинея 5 се изменя така:

„(5) Въз основа на информацията, постъпила по реда на чл. 10б, се изготвя доклад от комисията по читалищно дело, който се представя на първото открито заседание на общинския съвет след 31 март.”

§ 24. В чл. 27, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 2:

„2. при недопускане на нови членове по реда, предвиден в устава;”.

2. Досегашните т. 2 - 5 стават съответно т. 3 - 6.

§ 25. Членове 28 и 29 се отменят.

§ 26. В чл. 31 думите „и/или секретар” се заличават.

§ 27. В чл. 32 думите „или представляващ читалищно сдружение” и „или читалищните сдружения” се заличават.

§ 28. Член 33 се изменя така:

„Чл. 33. (1) Председател на читалище, който не представи доклад за изпълнението на читалищните дейности и за изразходваните от бюджета средства в срока по чл. 10б, се наказва с глоба от 300 до 1000 лв.

(2) Председател и/или секретар на читалище, който не организира изпълнението на програмата за читалищна дейност, се наказва с глоба от 300 до 1000 лв.”

§ 29. Създава се чл. 33а:

„Чл. 33а. За предоставяне на непълни или неверни данни, необходими за разпределяне на годишната субсидия на читалищата, председателят на читалището се наказва с глоба от 500 до 1500 лв.”

§ 30. В чл. 34, ал. 1, т. 2 думите „чл. 31 и 33” се заменят с „чл. 31, 33 и 33а”.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 31. (1) Заварените към датата на влизане в сила на закона читалищни сдружения запазват правоспособността си на юридически лица с нестопанска цел и привеждат уставите си в съответствие със Закона за юридическите лица с нестопанска цел в срок до 31 декември 2012 г.

(2) Вписаните в регистъра по чл. 10 читалищни сдружения се заличават служебно.

§ 32. Регистрираните народни читалища привеждат уставите си в съответствие със закона в срок до 31 декември 2013 г.

§ 33. Министърът на културата издава наредбите по § 8 и 10 в 6-месечен срок от влизането в сила на закона.

§ 34. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник”.

Законът е приет от 41-ото Народно събрание на …… 2011 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

(Цецка Цачева)

М О Т И В И

към проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за народните читалища

Предложените със законопроекта изменения и допълнения целят преодоляването на проблеми, възникнали при неговото прилагане, както и регламентиране функциите на министъра на културата и на органите на местното самоуправление.

С измененията в чл. 3 са преразгледани основните дейности на читалището, като същевременно се цели постигане на съответствие с разпоредбите на Закона за обществените библиотеки и на Закона за културното наследство.

Регламентирани са правомощията на министъра, на областния управител и на кметовете на общини при осъществяване на политиката в областта на читалищното дело. Създадена е възможност за осъществяване на координация между органите на местното самоуправление и държавните органи относно процесите на отчет и анализ на дейностите, осъществявани от читалищата.

Предвижда се издаването на подзаконова нормативна уредба по прилагането на закона – наредби на министъра на културата, чрез които ще се създаде правна уредба относно воденето на публичния регистър на народните читалища и определянето на стандарти за дейност на читалищата.

Преразгледани са функциите на комисията за разпределение на държавната субсидията за читалищата съгласно чл. 23 от действащия закон, като се предлага на тази комисия да бъдат възложени допълнителни функции, свързани с дейността на читалищата. Предлага се комисията да бъде съвещателен орган на кмета на съответната община, като чрез нея ще се регулират процесите на отчитане и планиране на дейностите в областта на читалищното дело в съответните общини. Правомощията на комисията са регламентирани в чл. 10б.

Предлагат се промени, свързани с правомощията на органите на читалището, като се създава възможност за настоятелството да участва пряко в организацията на дейността на читалищата, включително да взема решения по въпроси относно управлението и разпореждането с имуществото на читалището.

Със законопроекта се предлага учредяването и функционирането на читалищните сдружения да се осъществява по реда, предвиден за юридическите лица с нестопанска цел, като мотивите в тази насока са насочени максимално към участие на сдруженията в проекти, включително кандидатстване по европейски програми или други инициативи.

ЗА МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Симеон Дянков)